

450 Lib. V. de Martyrii Instrumentis

Euseb.

De Thebaidis Martyribus scribit Eusebius lib. 8. cap. 9. Homines rursus arboribus, & earum ramis asticti, perierunt: nam cum duos ramos, robustissimos illos quidem, machinis quibusdam in unum attraxissent, ad urumque illorum Martyrum crura distinientes, affigentesque, eos impetu quodam denuo pro natura sua distendi, diffundique dimisierunt: sieque illorum membra, in quos ista exagitabant, repentina impetu distracta fore suspicati sunt. Hoc tormento affecta Martyres, relictis illæsis Martyribus, in Ethnico insilentes, ex illis complures interficerent.

C A P. X V I I .

Martyres projecti in puteum, in mare, in paludes, in profluentem; raprati, a serpentibus devorati; eunuchi facti; abscissa eis lingua, mammae laceratae, oculi effossi, præcisi pedes, & manus, crura confracta, inscripti vultus.

1558 PErcurram breviter hæc omnia. 1. in puteum conjecti Martyres, in mare, in paludes, in profluentem. In Roma. Martyro. die 14. Octobris, S. Calixtus Papa è fenestra domus, præcipitatus, ac in puto demersus, victoria triumphum promeruit. Et die 18. Augusti, SS. Florus, & Laurus post multa tormenta, in profundum putoem fuit demersi. Sic etiam multi alii.

In mare conjecti S. Ulpianus die 3. Aprilis, Peregrinus, Lucianus, Pompeius, Hesychius, Papius, Saturninus, & Germanus, die 7. Aprilis, S. Clemens Papa die 23. Novembris, & innumeris alii. In paludes projectæ Sanctæ Thecuſa, Alexandra, Claudia, Faina, Euphrasia, Matrona, & Julita, de quibus Martyrologium die 18. Maii. In fluviis præcipites dati Symphoros die 18. Iulii, Hesichius die 18. Novembri, & plures alii. In altam foveam aquis plenam præcipitatus S. Hippolytus Episcopus, die 22. Augusti. In rigens slegium missi multi, in quibus quadraginta Martyres die 9. Martii saepe Martyres in aquas demersi lapidibus ad pedes, vel brachia appensis, vel colligatis ad collum anchoris, vel ingentibus faxis, aut plumbeis ponderibus: saepe quoque manibus pedibusque ligatis; vel retibus involutis, vel plumbeis loculis conclusi, aut culeo, de quo suprà: saepe etiam in naves fractas, sine velo & remigio impositi. De quo Victor Uticens. Epis. lib. 1. de persecut. Wandalica.

1559 II. Raptati saepe Martyres per loca aspera, atque saxosa, vel tribulis, carduisque confusa, collo quandoque aut caudis indomitorum equorum, vel funiculis perforatis eorum calcaneis immisis. S. Marcus Evangelista dicitur in Martyro. die 25. Aprilis, fibubus vincis per saxa raptatus. Et de Onesiphoro die 6. Septembri, Una cum S. Porphyrio à ferociis equis raptatus spiritum Deo reddidit. Et de Elpidio, & ejus sociis die 16. Novembri, Equis indomitis una cum sociis alligatus, atque pertrahitus. Eusebius lib. 6. cap. 34. ait de fideli mulieri Quinta, Pedibus constrictis, per universæ urbis plateas asp̄is saxis constratas raptata. Et de Phontio scribit lib. 5. cap. 1. Raptatus appre-

re, & immisericorditer varias plagas excipit. Sic etiam multi alii cruciati.

III. A serpentibus devorati saepe Christiani. Quod in tabulis Ecclesiasticis dicitur de Martyribus Africanis, qui ut in regione serpentum feraci, ipsis serpentibus dati sunt. In his fuere Zeno, Alexander, Theodosius, & alii triginta tres sub Fortunatio præside. Non semel contigisse constat, ut serpentes, quibus traditi devorandi Martyres, relictis illæsis Martyribus, in Ethnico insilentes, ex illis complures interficerent.

1560 IV. Eunuchi facti saepe Martyres, quod acerbissimum est tormentum. Eusebius lib. 8. cap. 17. loquens de Christianis pro Christo cruciatis: Alior autem, qui jam ad robustum, & virilem etatem pervenerant, ex eius testiculis, primum eunuchos facit, deinde ad metalla condemnat. Et cap. 24. scribit easdem Martyrum aliorum partes laceratas acriter, & vexatas cum intolerabili horrore, & dolore: Et corporis partes, quas natura maxime ad necessitatem fabricata est, flammis adustæ; nonnulli membris pudendis ac visceribus cruciatus turpes, intolerandos, & ejusmodi quos exprimere reformidat oratio, subierunt.

V. Lingua abscissa saepe Martyribus. In quibus Romanus Martyr, de quo Eusebius lib. 8. cap. 12. & Prudentius in Peristepha. de Romano Martyre: & S. Andronicus, de quo in actis pro consularibus. Vide nostrum Cerdam in adver. Sac. cap. 128. num. 9. In P. Cerdam. Martyro. die 17. Septembri de Agatoclia, Cum in confessione fidei perseveraret, excisa lingua. Et de Basiliſa, & Anastasia die 15. Aprilis, lingua pedibusque præcisis, percussa gladio.

1561 VI. Mammæ saepe laceratae Santis Virginibus non absque immenso dolore. Hoc tormento affecta est Theodosia, de qua Martyro. die 2. Apri. Lateribus, & mammis ad interiora usque dilaniatis, in mare tandem projicitur. Epiphania die 12. Iulii, ubi eis præcisis redditus spiritum. Et duodecim sanctæ Matronæ apud Surium tom. 4. Barbara, & Julianæ apud eundem tom. 6. Agatha, de qua idem auctor tom. 1. & multæ aliae. Lege Euseb. lib. 8. cap. 17.

VII. Oculi saepe effossi Christianis pro Christo. De quo Eusebius lib. 8. cap. 34. de Euseb. innumerabili ferè Christianorum multitudine, Quorum non solum oculi dextri gladio ante erui fuerunt, & excisi (quibus evulsis, loca in quibus inerant, ferro candente excusserunt) sed levæ pedes etiam in ipsis flexuum commissuris cauterio amputi fuerunt. Ita cæci, & claudi mittebantur ad metalla, in quibus eruerint non tam ministerium exirebant, quam cruciamentum miserorum. Lege Baronium tom. 2. ad ann. Christi 290. de S. Baron. Andronico, cuius oculi puncti, & effossi: ait ille; Ecce, & oculos corporis mei abstulisti, sed nunquam tibi dabitur, ut oculos dei vivos possis tollere.

1562 VIII. Præcisi saepe SS. Martyrum pedes & manus. In Martyro. die 20. Augusti, dicitur de triginta septem martyribus, Qui pro Christi fide manibus pedibusque præcisis, in caminum ardente injecti sunt. Et die 5. Novembri de S. Charitina, manibus, & pedibus abscissis, dentibusque convulsis spiritum emisit. Similiter cruciati innumeris alii.

IX. Sæpe

Et Marty. suppliciis. Cap. XVIII. 451

IX. Sæpe etiam crura confracta, live crucifragio affecti Martyres. Etenim in usu apud veteres fuit crura frangere crucifixis hominibus, ut in latronibus duobus appareret, & observant Sacri Scriptores, & latè atque eruditè noster Raynaudus in libello de bono latrone. Frangebantur crura; ne fraus legi fieret, quæ jusslerat ad solis occasum suspendios deponi: at deponi, nisi mortui non debebant, diutius autem plerique vivebant. Et quia Christus jam mortuus inventus est, non fregerunt ejus crura. Sed aliò spectabat, & alter apud veteres alias crucifragium, cum sinerent corpora permanere in cruce usque ad putrefactionem: erat enim apud Gentiles crucifragium supplicium à cæteris distinctum: ut patet ex Plauto in Penul. ex syncerstro crucifragium fecit. Ex Cicero pro Rosc. Amerino; Optimus ius crura suffringantur. Lege Polybius lib. 1. Historia. Irrrogari solitum erat hoc supplicium vilioribus tantum personis, ob immane seclus; licet nonnulli putent, ab eo liberi etiam non immunes. Vide Lipsium de cruce lib. 2. cap. 14. ubi modum hujus tormenti describit: parabatur incus unus cum veste, ac malleo ferreo, jubebantur nocentes tibias imponere super incudem, quas carnifex veste, vel malleo validis istibus suffringebat. Hoc immane supplicium constantissimè subiere complures Christiani, nobilissimi etiam, quod Christiani essent. Eusebius lib. 8. cap. 12. Martyribus alias securibus interfectis, alias crucifragio puniunt. Vide in Martyro. die 4. Martii, & die 24. Maii.

1563 Denique Martyrum vultus inscripti saepe. Erat autem hujusmodi inscriptio antiquum supplicii genus, quo summa irrogabatur injuria, cum liberi hominis facies atris noctis perpetuo mansuris incidenter profundis characteribus. De quo Seneca lib. 3. de ira cap. 3. & lib. 4. de Benefi. c. 137. & 138. Suetonius in Caio cap. 27. Valer. Maxi. lib. 6. cap. 8. Lege Baronium in notis ad Martyror die 22. Decembris, ubi observat sublatam in reis hanc vultus inscriptionem à Constantino Magno lib. 2. de penit. Cod. Theod. Ne facies, quæ ad pulchritudinis cælestis similitudinem, maculetur. Sed hanc legem infregit Theophilus Imperator Iconoclasta, qui vultus SS. Martyrum Theophanis, & Theodori stigmata inuulsi, teste Cedreno: quos Methodius his salutavit versibus.

Quorum libris scripta sunt in cœlestibus Nomina, piaque frontes compunctæ notis. De S. Flavino dicitur in Martyro. die 22. Decembris, pro Christo inscriptione damnatus. In Iapone Christianos Martyres signo Crucis in fronte à tyranno carenti ferro inustos legimus, & in imaginibus Romæ exquisitum videmus expressos. Sic etiam inscripti complurium Martyrum vultus.

Ut his splendorem concilie, multa occurunt: illud prefertim Cant. 1. 10. Murenuſas aureas faciemus tibi vermiculatas argento: quod infra libro sequenti latè expendumus. LXX. vertunt, cum stigmatis. Pro vermiculatas est Hebreæ necudoth à inde ingentem foricam numerum in eos concludere: postrem pietatis athletes, eorum manibus, pedibusque constrictis, ne bestias abigant, foricibus velut alimentum obſiciunt:

P. 4 foricæ

referunt nonnulli infrà memorandi: & ad Martyres speciatim est referendum, quorum vultus stigmatibus inuulsi, & compuncti: qui Ecclesiæ Christianæ sunt pro torque pulcherrimo: murenuſa quippe hic torques sunt, Hebraicè thoram; qui sunt nobilium insigne, & ingentiorum ornamentum. Ubi observa, Thracibus olim notas in facie inscriptas uisitare. Thracie nota, ut ex Herodoto no. Herod. Cæli. Rhodi. lib. 7. lectio. antiqu. cap. Rhodig. 31. & Valer. Maxim. lib. 9. cap. 14. Lege Chrysost. ad illa Pauli verba ad Gala. 6. 17. ad Gal. 6. 17. S. Chrysost. Ego stigmata, vel notas Domini Nostri Iesu 6. 17. Chriſti in corpore meo porto.

C A P. X V I I I .

Martyres fame confecti, equis obtutti, ad bestias damnati, muribus objecti, laqueo absumpti, jugulati, inter latrones coniecti, exilio multati, ad metalla missi, & ad alia publica opera.

1564 E FAME CONFECTI Martyres. In Roma. Martyro. die Juli. S. Hyacinthus dicitur in carcere tratus, ubi consumptus fame expiravit. Sic etiam multi alii inedia confecti pro Christo. Vide S. Cypr. Epis. 22.

II. EQUIS OBTUTTI saepe Martyres. De quibus Victor Uticens. Epis. de persecut. Wandalica, loquens de Christianis Episcopis: Quos ille torvis oculis, jussi super eos cum secessoribus equos dimitti, ut tali violentia posse non solum conteri, verum etiam necari. Quorum tunc multi contriti sunt, & precipue senes, & infirmi. Similiter etiam alii Martyres.

1565 III. AD BESTIAS DAMNATI frequenter Christiani. Quid quoſo, in Martyrum actis frequentius? Lege Tertulli. in Apologeticō, & in exhortatio. ad castitatem, ubi illæ frequentes vulgi conclamationes adversus Christianos, Christiani ad leonem; ad bestias. Hoc supplicio, quod vilioribus personis irrogari solebat, affecti innumeris Martyres, ut qui apud Gentiles abjectissimæ essent conditionis. De S. Ignatio in Martyrolog. S. Ignat. Vic. Utic. Rom. die 1. Februarii; Leonibus deinceps obicitur, quorum dentibus præfocatus hostia efficitur. Lege ejus Epis. ad Romanos, & Eusebium lib. 3. cap. 30. & Surium to. 1. Euseb. & de aliis martyribus, sic discruciatis Eusebium lib. 8. cap. 1. & lib. 7. cap. 11. & 16. & de martyribus tauri objectis lib. 8. cap. 7. & Gregorium Turonensem lib. 1. Histo. cap. 30. & Epistolam Lugdunensem. De iis, Turo. qui canibus objecti, Tacitus lib. 15. Ann. Tacitus, ubi de Christianis sub Nerone: Et pereuntibus, addita ludibriæ, & ferarum tergis contesti, lanianu canum interirent. Et Surius to. Surius. 6. in actis S. Benigni. Quid te pluribus onerem? vix est ætas illa carens hac ferarum carnificina in Christianos.

1566 IV. MURIBUS, & GLIRIBUS ABRODENDI objecți saepe Martyres. Theodoretus lib. 5. Theodo. Hist. cap. 38. Quin etiam lacus effodere, & Christianos summa cum diligentia inuungere, deinde ingentem foricam numerum in eos concilie: postrem pietatis athletes, eorum manibus, pedibusque constrictis, ne bestias abigant, foricibus velut alimentum obſiciunt:

Euseb.

Can. 1. 10.

LXX.

Method.

Seneca. sueton. Valer. Maxi. Baron.

Plaut. Cicero.

Lipsius.

Euseb.

Rup.

Nu.

Victor. Utic.

S.

452 Lib. V. De Marty. Instrumentis

forices autem fame oppressi, sensim carnes Sanctorum absunt, sive diurnum, & acerbum cruciatum illis afferunt. In libello inscripto, theatrum crudelitatis Hæreticorum nostri temporis, refertur Catholicos sic diversari immanissimè: eos resupinos ligant, nudo eorum ventri pelvis inversas cum viuis gliribus intus inclusis super imponunt; superque pelves ignes extrahunt, ut illis excitati glires, dentibus ventres abrodant, & in viscera se condant. Sic plurimi excarnificati.

Euseb. V. Laqueo absunt Christiani multi. Eusebius lib. 8. cap. 6. Tantum autem expomimus quo pæsto Dorothœus, & Gorgonius una, aliique non pauci ex Imperatoris familia, post varia certaminum genera, laqueo vita deposita, divine victoria præmia reportaverint.

Euseb. VI. Innumeri jugulati seu securi percussi. In his Jacobus Apostolus, de quo Eusebius lib. 2. cap. 8. & Paulum Doctorem Gentium cap. 24. & Bebam militem lib. 6. cap. 34. & Anthimum lib. 8. cap. 6. & cap. 13. multos numerat, Qui una die in Cesarea capite truncata obiunt. Citius arenas numeres, quam eos, qui simili martyrio vitam amiserunt. Ut enim Baronius observat to. 2. Annalium, credibile valde est majorem Christianorum Martyrum partem gladio perculsum. Obtruncabantur autem (ut ex illorum actis constat) saepe genibus flexis, & corpore incurvato, & oculis ligatis: saepe etiam palis alligati, & virgines caesi, ut latè probat Gallonius c. 9. à fol. 279.

VII. Inter latrones conjecti saepe martyres. Sic martyrum Dux Christus. Et de Nemesi martyre Eusebius lib. 6. cap. 34. Porro Nemesi quidam falsò in crimen vocabatur: quod cum latronibus societatem invisus est, sed istam calumnæ notam ab eo alienissimam cum coram Centurione diluisset, iterum per judicem fuit delatus, quod Christianus esset, vinculisque constrictus ad praesidem venit: iste iniquissimus praeses B. Martyrem tormentis, & verberibus duplo gravioribus, quam latrones ipsos, afflictans, exemplo Christi inter latrones interjecti, fervido ignis exurit incendio.

VIII. Sæpiissimè exilio multatos, & in insulas relegatos Christianos, probant multa illorum acta, quæ prolixum valde esset referre. Attingam nonnulla. De S. Flavia Domitilla, & multis alii dicitur in Martyro. die 7. Maii: In persecutione Domitianæ ob testimoniū Christi cum aliis plurimis in infamiam Pontiam exilio deportata, longum ibi martyrium duxit. Sic etiam S. Clemens Papa, & innumeri alii cum illo. Lege Tertulli. in Apolo. cap. 12. S. Cypria. Epis. 77. ad Nemesianum, & cæteros; S. Hiero. de scripto. Ecclesi. in Joanne Apostolo. S. Athana. in Apologia de fuga sua, & in Epis. ad solitarios. Petrum Alexandrinum apud Theodoretum libr. 2. Histor. capit. 20. Victorin Uticens. Epis. lib. 2. de perfec. Wandalica, ex quibus etiam constat, quam gravia incommoda, quam dira supplicia, quamque inhumaniter sint habiti Martyres in exilium relegati. Ubi observa, illud esse dicrimen inter extores, & relegatos: quod extores dicebantur qui timore correpti, ne fidem deserent ob tormenta, spontaneo exilio vitam agebant: illi vero relegati appell-

Tertull.
S. Cypr.
S. Hiero.
S. Athan.
Petrus.
Vict. Utic.

labantur, qui causa fidei mittebantur in exilium: uti observant Baronius in notis ad Ro-Baro.
ma. Martyro. die 2. Januarii, & noster Cer-P. Cerd.
da in adver. sac. cap. 72. num. 6. Tamei-P. Rayna.
noster Raynaudus in libello suo aureo de martyrio per pestem in Antoloquio, numero 3, putet extorris appellationem his quoque æquè frequenter aptatam, qui Christum professi, multabantur exilio.

1568 IX. Innumeri etiam Martyres ad metalla damnati, ut liquet ex illorum gestis. Legendus de hoc suppicio Tertullianus, & S. Cyprianus antelapsi numero relato. Clemens Romanus lib. 5. Apostolica. Constitu-Rom.
cap. 1. Eusebius lib. 8. cap. 15. & sequenti-Euseb.
bus; Roma. Martyrologium die 16. Februa-
rii, & die 10. Septembri. Illud observo,
subivisse acerba multa Martyres ad metallam
damnatos: nam notis, & stigmata deforma-
ri solebant ex usu veteri, ut patet ex Sue-Suetoni.
tonio in Caligula cap. 27. & ex Constantino Constan.
lib. 2. de poenis Cod. Theodos. Bonis etiam
externis, patriaque privabantur, ut claret ex
nonnullis legibus. Fustibus quoque caede-
bantur, vinciebantur, abradebantur: nuda hu-
mo cubabant: panis illis exiguis, vestimenta
fere nulla: dexter oculus erui solebat, si-
nistrique pedis nervi præcidebantur. De
quibus omnibus, & similibus aliis latè, &
eruditè Gallonius cap. 9. à fol. 358. Gallon.

X. Damnabantur Christiani ad alia etiam opera publica, & servilia, ut ad fodien-
dam arenam, ad lapidicinas, ad aedificio-
rum structionem, ad purgationem cloacarum,
& viarum, ad vicorum munitiones, & con-
similia alia, ut testantur eorum acta. De qui-
bus multa Gallonius cap. 9. à fol. 354.

C A P. X I X.

Virgines Lenonibus traditæ, & porcis, nuda-
tae vestibus, decalvatae; Martyribus cura
animalium adscripta, pelles, cor, & vis-
cera derracta, minutatim concisis, proscripta
bona, excarnificata ignominiosè eorum
cadavera.

1569 I. Ad turpem quæstum Virgines Lenonibus traditæ. Vide Eusebium lib. Euseb.
8. cap. 15. & in Martyro. die 3. Septembri
Romæ natalis S. Seraphia Virginis, quæ cum
esset tradita duobus laicis juvenibus, &
minime potuisse illudi &c. dein gladio de-
collata est. Lege Baronium tom. 2. Anna. Baro.
anno Christi 275. ubi de S. Columba; & ibi-
dem anno 301. acta Theophilæ digna lectu,
& admiratione; nostrum Cerdam in adver. P. Cerd.
Sacr. cap. 128. num. 15. qui historiam nar-
rat, & ex Eusebio notat lib. 8. cap. 24. cau-
sam, cur Virgines se in sumnum gurgitem
præcipitarunt, & ardentibus flammis sponte-
taneæ trididerunt, esse quod se de stupro
tyrannos solicitare velle audierunt; quam
rem tormentis omnibus intolerabiliorum fus-
picatae sunt. Lege S. Basiliū lib. de ve. S. Basili.
ra virginitate.

II. Porcis devorandæ traditæ. Sic sae-
vitum in SS. Virgines, quæ primùm discin-
debantur, deinde ventribus illarum nonni-
bil adhuc palpantibus, hordeo replete im-
manissimis porcis devorandæ objicieban-
tur. Cujus tormenti meminit S. Grego. Na-
zian. 1. in Julianum invectiva, loquens de

Rufi:
fio an-
res fu-
ri Ma-
& Ch-
ni.

Duo
rum
Chr
comi
tium

Nu.

Rup.

Gallon.

Et Marty. Suppliciis. Cap. XIX. 453

S. Nazi. SS. Virginibus martyrum subeuntibus: Par-
tim palpantibus adhuc visceribus suillum pa-
bulum inservisse, ferocissimisque porcis immis-
sis, hoc spectaculum objecisse, ut simul cum
bordeo carnes lanari, atque exedi perspi-
cerent.

1570 III. Nudatæ vestibus: quod tormenti

genus ignominio: illum erat. De quo idem Nazianzenus ibidem: Virgines castas, & mun-
do sublimiores, quæque vix etiam unquam
viris in conspectum venerant, in medium pro-
ductas, vestibusque nudatas, ac postea pro-
scissas atque dissectas partim proprii etiam
dentibus communitas edisse. Hac etiam nu-
ditatis ignominia affectæ sunt Prisca, Agnes,
Anastasia major, Febronia, Eulalia, Eme-
ritensis, Barbara, Christiana, Reparata, Eu-
phemia Aquileiensis cum tribus sororibus,
& multæ aliæ.

IV. Tonneri, ac decalvare Virgines Chris-
tianas ad ignominiam solebant: nam turpe
id esse mulieribus, Paulus significat 1. ad

Cor. II. Corin. 11. & apud Gentiles ignominiosum
valde, ut confat ex Apuleio de asf. aur.

lib. 2. Hanc ignominiam gloriosè subiere pro
sponso Jesu multæ Virgines: in quibus S. Fausta,
quæ in Martyro. die 20. Septem-
dicitur decalvata, & ad turpitudinem rasa. S. Charitina apud Suri. to. 5. & aliæ plures.
Lege Baronium in notis ad diem 20. Sep-
tembris, ubi eruditè probat, amputare capi-
illos si propter religionem fiat, honestissi-
mum esse, & Deo dignum; quod S. Ambro-
sius pluribus disputat in Epis. 30. ad Sa-
binum lib. 6. editionis Romanae.

1571 V. Martyribus cura animalium ad-
scripta. Eusebius lib. 8. cap. 22. loquens de

Ecclesiarum præsidibus, quos non modò cam-
elorum curatores efficerunt, verum etiam
equis Imperatorum alendis destinarunt. Vi-
de Theodoretum Historia lib. 5. cap. 38. de
S. Hormisda. Martyre. Victore lib. 5. de
persecut. Wandalica de Armagasto Martyre
nobilissimo; & de S. Marcello Papa, & Mart-
yre habes in Martyro. die 16. Januarii, &
in lib. de Roman. Ponti. qui fertur nomine
Damasi, Damnatus est in catabulum: qui dum
multis diebus serviret in catabulo, orationi-
bus, & jejunis domino servire non cessabat:
Mense autem nono nocte venerunt clerici ejus
omnes, & emerunt eum de catabulo. Ubi
quemadmodum observat Baronius in notis
ad Roma. Martyr. in die 16. Januarii, &
ex illo noster Cerdas in adver. Sacris cap. 10.
num. 3. catabulum fuit stabulum animalium,
non sylvestrium, ut vulgo fertur, sed ju-
ra virginitate.

mentorum, quæ publicæ utilitati ad vehen-
da onera defervent: Unde, & eatabulen-
ses dicti sunt, qui prædicta oneraria jumenta
portabant. Mitto alios Martyres, quibus
hæc eadem animalium cura est demandata
ad ignominiam. Lege acta Judges, & Dom-
næ apud Surium to. 6.

Surius:

VI. Pelles, cor, & viscera detracta saepe
Martyribus. De Bartholomæo Apostolo in

Martyro. die 25. Augusti, vivus à barbaris
decoriatus est. Quo immanissimo tormento
ali etiam Christiani affecti sunt. De Mar-
tyribus, quibus adhuc teperitibus, cor & vi-
cera extrahebantur, plura habes apud Gallo-
Galloni. Galoni. c. 9. à fol. 329. ex Theatro crudeli-
tatis.

VII. Multi Martyres minutatim concisis.
Nicephorus Martyr, post craticulas candens
igneque superatos, minutatim concisis
est, ut dicitur in Martyro. die 25. Februa-
rii. Sic etiam alii, quorum acta referit Galo-
lonius c. 9. fol. 160.

1572 VIII. Sæpe Martyrum bona pro-
scripta. Eusebius lib. 7. cap. 10. Sed quot Euseb.
quaðo judicū sententias contra nos pronuntia-
tas potest enumerare? quot publicationes, pro-
scriptionsque bonorum, quot fortunarum di-
reptiones, quot abdicationes dignitatum. Le-
ge Salvianum lib. 4. de gubernatione, ubi Salvian.
istud malum doler; & S. Cyprianum Epis. s. Cypri.
55. editionis Pamellii.

Denique excarnificata ignominiosè fre-
quenter sunt Martyrum cadavera. Qua de-
re plura multis in locis suæ historiae Euseb.
ius, lib. 5. cap. 1. & lib. 8. cap. 6. & 7. & Theodo-
retus lib. 2. Historiæ cap. 20. in Sozom.
Valente, Sozomenus lib. 5. cap. 8. in Ju-
lianico. Dilaniabant enim Gentiles cadavera
Christianorum, in cineres redigebant, & in
profluente effundebant: sepultos Martyres
rursum effodabant, & in mare projiciebant;
illis saepe sepulturæ negabant: subdio re-
linquebant morsibus avium dilanianda; irri-
fione occisos Martyres ludebant, & falsos
cachinnos tollebant, summa commendatione,
& praemonio sua idola efferentes. Quid plu-
ra commemorem? Hæc satis de univerlo ex-
promptæ in Martyres crudelitatis apparatus:
quæ abundè probant summum Diaboli arti-
ficium, summam Tyrannorum saevitiam, sum-
mam Christianorum fortitudinem, summam
Dei virtutem, qua Martyres potuere atro-
cia tanta, atque inaudita exantare tormenta;
hæc inquam, satis; non enim finit ip-
sa ratio pœnarum in tanta carnificina ani-
mum advertere stupore corruptum.

L I B E R